

Haberler > Yazarlar > Cansu Çamlıbel > Trump'ın Cemal Kaşıkçı olayındaki ahlaki ve siyasi sorumluluğu

Cansu Çamlıbel

Trump'ın Cemal Kaşıkçı olayındaki ahlaki ve siyasi sorumluluğu

12 Ekim 2018

Yazdır Yazı Tipi

Trump yönetimi, Suudi gazeteci Cemal Kaşıkçı'nın ülkesinin İstanbul'daki konsolosluğunda ortadan kaybedilişinin ancak birinci haftasında panik emareleri göstermeye başlayabildi.

Başkan Trump'ın kafayı öbür yana çevirmekten vazgeçmek zorunda kalmasında en büyük rolü başta Kaşıkçı'nın yazdığı Washington Post gazetesi olmak üzere tüm Amerikan medyası oynadı. Türk yetkililerin Kaşıkçı soruşturmasına dair kritik ipuçlarını hem yerel hem uluslararası basınla kontrollü bir biçimde paylaşma taktiğinin işe yaradığını teslim etmek lazım.

Başkan Trump her ne kadar sürekli 'yalan haber medyası' diye saldırırsa da her sabah satır satır okuduğu gazetelerin başında Washington Post'un geldiğini biliyoruz. Ve o gazetede dün üç ayrı Cemal Kaşıkçı haberi, üç de Cemal Kaşıkçı yazısı vardı. Başyazıda Başkan Trump'ın Suudi yönetimine gereken cevabı vermekte aciz kalması durumunda Kongre'nin yaptırımlar için bastırması gerektiği vurgulanıyordu.

Akıllara zarar bir kumpasla muhtemeldir ki katledilmiş olan meslektaşımızın durumuna Amerikan gazetelerinin zaruri ilgiyi göstermiş olması pek çoğunun daha düne kadar Suudi Arabistan'ın Veliht Prensi Muhammed Bin Selman'ı 'reformcu lider' diyerek parlatmış olduğu gerçeğini değiştirmiyor maalesef. Uzun zamandır ilk kez Suudi Krallığı'nın PR için yüzlerce milyon dolar akittiği Washington'daki lobi şirketlerinin kifayetsiz kaldığına tanık oluyoruz.

Başkan Donald Trump ve ailesi, Suudi rejimiyle olan yakın ilişkileri nedeniyle ilk defa bu kadar güçlü bir bombardıman altında. Özellikle de Veliht Prens Muhammed Bin Selman ile özel bir ilişki geliştiren ve 'off the record' görüşmekten kaçınmayan Trump'ın damadı Jared Kushner.

Başkan Trump'ın medya baskısı nedeniyle iki gün önce 'işin peşini bırakmayacağız' demiş olmasının ya da damat Kushner ile Ulusal Güvenlik Danışmanı Bolton'ın Muhammed Bin Selman'ı arayarak izahat istemiş olmasının gerçekte çok da bir anlamı yok. Zira Trump yönetiminin pozisyonunu ahlaki ve siyasi açıdan böylesine sorunlu kılan bugün ne yapıldığından ziyade bugüne ne kadar ne yapılmadığı.

Önceki Başkan Obama'nın mesafe koyduğu Suudi rejimi başkanlığının ilk gününden itibaren Ortadoğu'da İsrail'den sonraki sevgilisi oluverdi. İlk yurt dışı ziyaretini Riyad'a yapan Trump, Suriye savaşında kendine finansör olarak Suudi rejimini seçti. Bir işadamı olarak hesabını yapmıştı. Amerikan savunma sanayiini ihya edecek para Suudilerdeydi.

Trump, yaklaşık altı ay önce Beyaz Saray'da ağırladığı Veliht Prens yanındayken, Suudilere sattığı savaş uçaklarını ve silahlarını gösteren panoyu kameralara doğru gururla sallıyordu. Suudi Arabistan'dan alacağı 200 milyar dolar sayesinde Amerikalılara 40 bin yeni iş yaratacaktı. 'Amerika'yı yeniden büyük yapacak' formüllerden birisi de buydu!

O görüntülerden beş ay sonra Suudi Krallığı muhalif aktivistleri tutukladığı için kendisini eleştiren Kanada büyükelçisini istenmeyen kişi ilan edip kovduğunda Başkan Trump tabii ki sesini çıkartmadı. Birakin onu geçen sene Lübnan Başbakanı Saad Hariri, Riyad'da ev hapsinde tutulup istifaya zorlandığında da sesini çıkartmamıştı.

Oysa Trump ailesinin gözbebeği Veliht Prens Muhammed Bin Salman, rejim muhaliflerini sindirip yok etmek için kendisi açısından her yolun mubah olduğunun ilk sinyallerini Kasım 2017'de Riyad'daki meşhur Ritz Carlton Oteli vakası üzerinden vermişti. Yaklaşık 200 zengin Suudi işadaminin rüşvet iddialarıyla aylarca otelde hapis tutmuştu. Zenginleri ve rüşvet çarkını hedef aldığı görüntüsü nedeniyle bu eylemi halkta belli bir sempatiyle karşılanmış olsa da kullandığı yöntemler bugünün habercisiydi.

'Reform yapacak' diye Amerikan kamuoyuna pazarlanan Muhammed Bin Selman'ın ülkesindeki totaliter rejimi dönüştürmek için ne yaptığı tam bir muamma. Trump yönetiminin bu konuda sıkıştırıldığında Suudi kadınların araba kullanmasına yönelik yasağın nihayet geçen sene kaldırıldığından dem vurması ise trajikomik.

Trump ve ailesinin bu kadar angaje olduğu bir rejimden Kaşıkçı vakası nedeniyle bir çırpıda

vazgeçebileceğini düşünmek saflık olur. Ancak Trump Muhammed Bin Selman'la ilişkisi nedeniyle bugün başkanlık döneminin en büyük dış politika sınavlarından birisiyle karşı karşıya. Kendisine Ortadoğu'da baş ortak seçtiği Suudi rejimini, uluslararası sisteme ve normlara meydan okuyan vahşi eylemi nedeniyle cezalandırmaktan kaçınması durumunda Ortadoğu'daki her adımı kat be kat tartışmalı hale gelecek.

Kaşıkçı soruşturmasının Türk-Amerikan ilişkilerinde yeni bir krize dönüşmeden atlatılıp atlatılamayacağı da yine Trump yönetiminin bundan sonra izleyeceği tutuma bağlı. ABD vatandaşı olmasa da ABD'de oturma izni olan ve yarı zamanlı olarak Virginia'da bir evde yaşayan Kaşıkçı'nın akıbetinin FBI'nın sorumluluk alanına girdiğini savunan hukukçular var. Kuvvetle muhtemeldir ki şu aşamada Türkiye kendi toprakları üzerindeki soruşturmaya karıştırmak istemeyecektir.

Kaderin cilvesine bakın ki Cemal Kaşıkçı vakası tam da Trump'ın Türkiye aleyhine yeni yaptırım kararı alıp almayacağına karar vereceği bir döneme denk geldi. FETÖ davasından tutukluğu ev hapsi olarak devam eden Amerikalı din adamı Pastör Andrew Brunson'ın bugün İzmir'deki duruşması Beyaz Saray'da heyecanla bekleniyor. Duruşmaya saatler kala ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo, çok geçmeden Pastör Brunson ve eşinin ABD'ye döneceğinden umutlu olduklarını söyledi.

Yeni bir hayal kırıklığı durumunda Trump, masasındaki seçenekler arasında yer alan Türkiye'den yeni isimlere yönelik yaptırımları imzalar mı göreceğiz. Tam da ABD Senatosu'nun kendisinden Magnitsky yaptırımlarını Kaşıkçı olayı nedeniyle Suudilere uygulamasını beklediği bir ortamda aynı yaptırımı Türklere uygulama kararı alırsa Ankara'nın bunu hazmetmesi kolay olmayacaktır.

HER YERDE HÜRRİYET

DİĞER KANALLAR

[Facebook](#) [Twitter](#) [RSS](#)

Kişisel Verilerin Korunması

Hürriyet Kurumsal

[Bize Ulaşın](#)

Hürriyet
com.tr

© Copyright 2022 Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş.